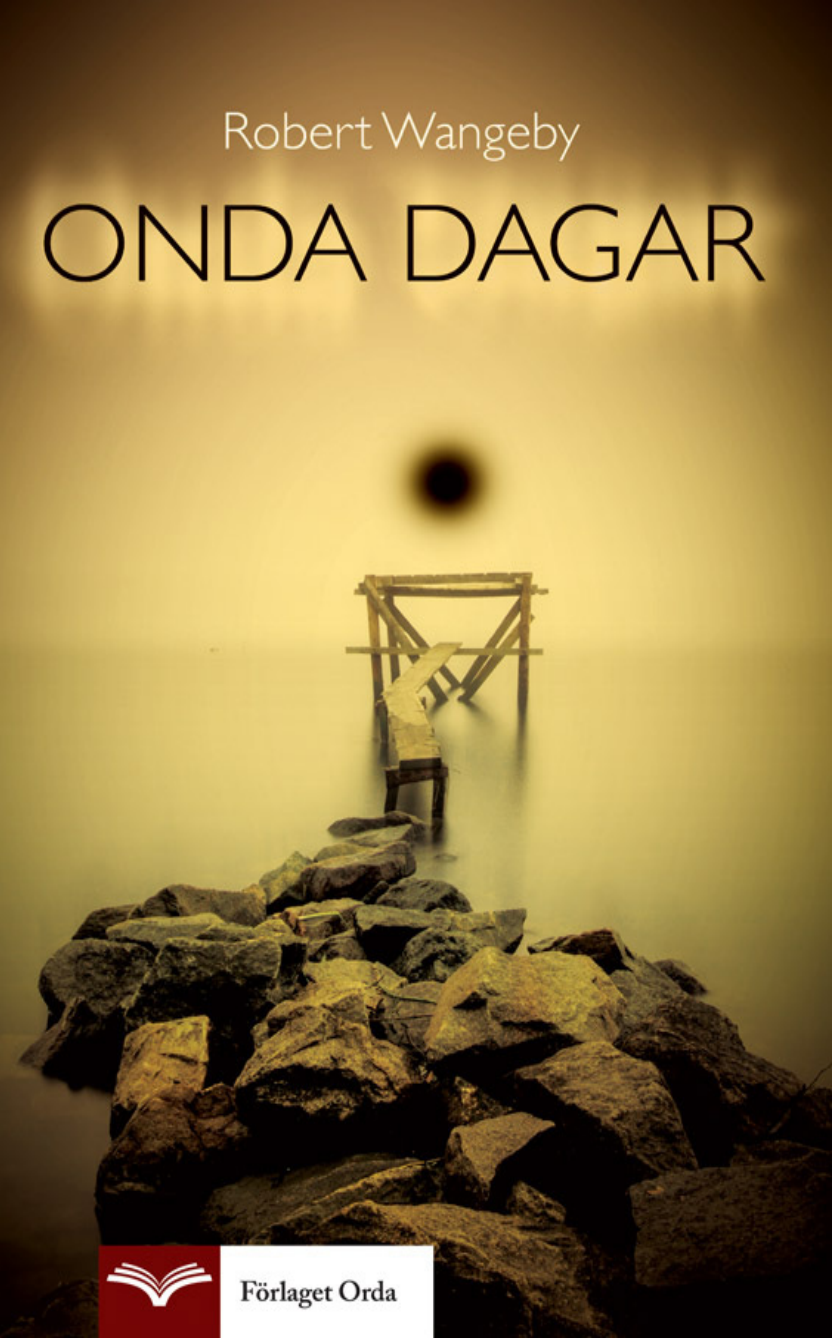

Robert Wangeby

ONDA DAGAR

Förlaget Orda

ONDA DAGAR

av

Robert Wangeby

Onda dagar – Robert Wangeby
ISBN 978-91-7497-037-1

Utgiven av Förlaget Orda AB 2013
© Robert Wangeby

Omslag: www.Okapi-Grafik.com
Typografi: Palatino LT
Tryckt i Polen 2013
www.forlagetorda.se

De svenska människorna är i allmänhet
samhällsnyttiga och bör sålunda tillåtas.

Birger Vikström

Så kom vintern till slut. Hösten var lång och trädens grenar hade piskats nakna av råkall vind från sjön och av surt höstregn. Dagarna kändes allt längre ju kortare de blev.

Nu föll snön, vit och tung. Från fönstret där jag satt och såg ut mot gatan tycktes flingorna nästan tveka i fallet som de försökte hålla sig kvar i luften så länge som möjligt. Så föll dom och försvann in i det mjuka vita täcket.

Allihopa såg dom likadana ut, snöflingorna. Och ändå satt jag och såg tusentals, miljoner, flingor falla till marken utan att jag då märkte någon skillnad på dom. Visst, några var större och några var mindre. Men annars vet jag inte. Dom var lika i mina ögon. Åtminstone så vitt jag kunde se. Fast allting ser likadant ut på lite håll och bak ett fönster. Kanske om jag kom lite närmare. Om jag var

mitt i det. Fast då jag hade inte sett de flingor som föll lite längre bort och inte heller alla de som föll bakom mig. Skogen för träden eller träden för skogen. Sak samma.

Undrar hur dom gör när dom kommer på såna saker. Sånt som att varje flinga är unik. Och varför dom kommer på det. Jag menar dom har säkert rätt och det är inget särskilt med det. Fast hur gör dom? Jag menar dom kan ju inte se det medan snön faller och när den fallit är flingorna försvunna. Flingorna är av snö och kommer av snö men när dom kommer, när snön fallit, finns dom inte längre kvar. Då har de redan smält ihop eller packats med flingor som fallit innan och som inte heller längre finns. Och om jag försöker fånga en flinga i min handske går den sönder. Om jag låter den falla på min nakna hand smälter den och blir till vatten.

Och vad säger att det inte finns två flingor som är precis lika? Är det så otänkbart? Det är något konstigt med det. Något skumt. Jag begriper inte mig på det bara.

Satt jag där i fönstret och såg ut på gatan. Snön föll tungt och tyst. En bil gled nästan ljudlöst förbi och fortsatte in mot stan. Snön tycks äta upp alla ljud som bomullen i öronen. Allting är så tyst. Ändå blir allt klarare. Bilen som åker förbi glänser svart mot det vita. Lyktornas gula sken brinner och speglar sig i snökristallerna.

Men med all snö som faller borde jag inte kunna se bilen. Bortom det till synes ändlösa snötäcket

som fyller varje tomrum för min blick, står det svarta fram och lyser upp allt det vita. Jag ser alla dessa flingor som ett vitt draperi som fladdrar därutanför och ändå ser jag bilen tydligt. Den hörs knappt, nej inte alls, men jag ser den.

Alma gillade aldrig snön. Hon satt i köket och klagade fast det var jag som fick skotta och det var jag som måste ut i ottan.

För mig är den full av minnen och vacker. Allting blir tydligare på vintern. Människorna blir liksom skarpare när det inte är lika mycket omkring dom som stör. Allt det vita bakom och omkring oss. Våra fotspår som dröjer sig kvar. Vi kan följa varandra i spåren till dess så många följt i samma spår att spåren blivit en stig och då följer vi inte längre varandra i spåren. Eller till dess nysnön dolt det som nyss var. Om vintern lever det förflutna längre och har inte bråttom att gå. Tankarna stannar kvar och kan inte längre gömma sig i den hastiga flykten. Som höstens löv som yr runt och är borta.

Men även vintern kan vara hård. Inte lika hård nu som förr. Jag hör mors maning om kvällarna. Sträck inte ut benen längre än täcket räcker. Det drog kallt från fönstren och under dörren blåste pudersnön in genom den gistna tröskeln.

Sträck inte ut benen längre än täcket räcker. Mors ord. Hon tänkte praktiskt och ville inte ha oss hemma sjuka. Men hennes ord gjorde mig feg. Vad jag än gjort har jag alltid tänkt att jag får inte sträcka ut benen längre än täcket räcker.

Och hennes ord kom mig att undra. Undra över varför täcket alltid måste vara så kort. Alltid för kort för mina ben. Sträckte jag ut mig stack fötterna ut nedanför. Lärde jag mig därför att böja knäna och kröka ryggen såpass.

Egentligen ville jag säga till mor att sy ett längre täcke, men jag vågade inte. Täcket var som det var och inget att göra vid. Vi har alla våra täcken att värma oss inunder. Vissas råkar vara mindre än andras.

Innan jag somnade brukade jag ligga och se ut på snön som föll och med fötterna utanför. Jag låg och såg på snön och lyssnade efter något. Jag vet inte vad. Det var alltid tyst. Då fanns inte lika många bilar som gled tysta fram på snöklädda gator.

Ibland hördes ensamman rop från kuskar som manade på ök jag inte kunde höra. Jag visste att hästarna gick därute men hovarnas klapper hördes inte och kuskarnas rop steg ut i tomma luften. När morgonen kom hade snön suddat ut deras spår men lämnat ljudet kvar inbäddat i gatornas täcken.

Jag låg i min säng och såg på snön som föll och lyssnade till de ensamman ropen. Sen böjde jag mina knän och kurade ihop under täcket och somnade.

Nu finns endast sena morgnar och tidiga kvällar. Dagarna är korta och består mest av måltider. När det inte är måltid, är det väntan på måltid eller smältning av måltid. Vila på maten. Nu får du vila på maten, Jonsson, så kommer vi och hämtar dig sen!

Jag ligger i min säng och väntar på att lyftas upp och rullas ut till frukost. Klockan är nio.

Sedan kommer jag att rullas tillbaka till rummet och sättas framför fönstret. Där väntar jag till halv elva då jag körs ut för att dricka kaffe. Jag dricker inte kaffe längre. Magen tål det inte.

Sitter jag där och ser på när tanterna sörplar och spiller sitt kaffe. De som kan.

Jag rullas tillbaka till mitt fönster om jag inte säger till om att få sitta framför tvn i dagrummet. Klockan blir halv ett och jag körs tillbaka för att äta

middag. Syster Elsa har redan mosat potatisen och den panerade torsken är skuren i barnsliga bitar.

Det tar en stund att äta när varken tänder eller händer vill vara med i leken längre.

Jag väntar vid bordet tills disken är undanplockad och våra hakklappar avtagna.

Vi sitter i våra stolar och alla väntar på sin tur. Sin tur i skötrummet. Eftermiddagen är en väntan på kaffet jag inte dricker och kvällsmörgåsen klockan fem.

När nyheterna börjar ligger jag nedbäddad. Tabletterna börjar smått verka och inom kort sover jag en oftast drömlös sömn i väntan på en annan dag. Och nya dagar avlöser gamla nätter.

Här har jag lärt mig något jag redan borde ha vetat. Som jag undrar varför jag nu lärt mig. Nu när jag inte mera kan nyttja dess praktik. Att dagarnas längd inte beror på hur många timmar man är vaken, utan på vad man gör med sina timmar. Livet förlängs mot slutet, dras ut liksom, samtidigt som tiden blir knappare. Jag har dock aldrig begärt ett långt liv. Ett långt liv kräver många korsord.

Kanske har jag inget att begära eller kräva. Och tydligen går det inte för sig. Vi har bra vård och bra mat. Egna rum med egna sängar och egna toaletter. Vad fattas mig? Det går inte för sig att klaga och kräva bättring. Vad kan rimligen bli bättre? Kanske vi kan få ännu större rum vars tak vi kan stirra uppå. Kanske ännu större toaletter som vi inte själva kan gå till.

Fast det är mycket som inte bara går för sig, utan går för sig mycket väl dessa dagar.

Tankar om utveckling och framsteg ger jag inte mycket för. Framsteget är bara ett namn för att använda nya ord att beteckna det redan rådande. Så kan alltid framsteg påvisas och mål uppfyllas. Riktiga framsteg går inte för sig. Det skulle strida emot ordningen och det går alldeles säkert inte för sig.

När jag ser tillbaka på det liv jag levat är det som en pendling mellan vad som går för sig och vad som inte går för sig. Men varför vissa saker går för sig och inte andra är inte lätt att begripa. Ännu svårare att begripa varför vissa saker inte går för sig för vissa, men mycket väl går för sig för andra.

Måhända man måste sluta försöka förstå för att begripa. Om det är någon mening med det.

Vad jag gjorde mot Yngve gick inte för sig. Vad jag gjorde mot katten gick för sig men ändå inte.

Vad Yngve gjorde mot mig gick för sig, liksom vad banken gjorde. Kapital och arbetare skulle far sagt. För kapitalet går det mesta för sig. För arbetarna knappt det minsta. För kapitalet går absolut det för sig som inte går för sig för arbetarna. Och aldrig mötas de två.

Jag är inte lika säker men något ligger det i det.

Att beröva en man allt han äger kan gå för sig beroende på vem som gör det. Att hävda sin rätt och ta strid går inte för sig. Åtminstone inte för såna som jag.

Ormen fångas bäst med annans hand. Än bättre med fiendens hand. Då kan du inte undgå att vinna. Antingen dödar din fiende ormen, och du är av med ormen. Eller slingrar sig ormen kring din fiendes strupe och dräper honom. Såna som jag har alltid måst använda våra egna händer.

Det fanns ett slags pedanteri i all min brottslighet. Nedanför köksbänken stod en burk med kopparmynt. Alldeles intill dörrens vänstra sida in till finrummet. Jag såg den inte först. Inte när han föll emot dörren och sakta gled ner. Han satte sig där. Benen rakt ut och ryggen rak.

Han hade en förvånad blick och var jag än gick i köket kände jag hans kalla fiskögon stirra på mig. Det var som en sån där tavla. Jag vet inte vad dom heter. Säkert något latinskt. Det brukar vara på latin. Som Mona Lisa. Det sägs att det ser ut som hon tittar på dig från sitt inramade fönster var du än står.

Så kände jag. Han satt där. Det bubblade upp litet blod då och då. Han var inte riktigt död. Inte kroppen åtminstone. Men uppe i skallen var det slut.

Jag sparkade väl till han. Från sidan och inte så hårt. Men det knakade. Inte så där som grenar som bryts utan mer som en istapp. Snabbt och kallt och hårt och dovt. En gammal manskropp är stel och stum.

Han rasade ner åt bänken till och låg sen alldeles stilla. Han bubblade inte längre.

Jag såg burken. Rostig och lite bucklig. Cirkelkaffe stod det på den även om rosten ätit upp delar av bokstäverna. Blod hade redan samlats i pölar på golvet. Så fort.

Jag minns att jag förvånades över hur fort en människa kan tömmas på blod. Och hur mycket fyra liter blod måste vara. Det hade redan börjat stelna, koagulera som Nordlund kallade det. Han är också borta nu. Han var försiktig och förstående. Kanske visste han också.

Försiktigt och utan möda sökte jag genom bråten. Varje låda drog jag ur. Varje påse öppnade jag. Längst ner, under och bakom den näst understa kökslådan satt börsen inkilad. Några hundralappar och några femtiolappar. Jag lät femtiolapparna vara och satte tillbaka börsen och förde in lådan. I skåpet fanns ännu en plånbok men inte det jag sökte.

Jag lyfte bort verktygen och pappåsarna från bänken. Allt damm. Fy fan.

Jag gick fram till kroppen. Han hade hasat ner och låg nu på sidan emot dörren. Ögonen var som av glas och såg på mig. Lyfte jag upp burken och torkade av blodet som droppade från dess botten.

Det hade redan bildats en ring på golvet. Jag torkade av blodet och höll försiktigt ut dess innehåll på en tidning som låg på bordet. Gamla kopparmynt och inget annat. Jag föste ner mynten i burken och ställde in den i skåpet där den brukade stå.

Jag drog fram kroppen på golvet så han låg på rygg och stirrade rakt upp i taket. Öppnade dörren och klev över pölarna som nu nästan flutit ihop.

Mer blod kom ur honom när jag flyttade kroppen och något annat slog fram från bakhuvudet. Gråaktig sörja blandade sig klumpvis med blodet och flöt ovanpå som små smutsiga plastbitar.

I finrummet låg presenningen hopvikt på bordet. Det låg en yxa i soffan på en stor, brun och brokig kudde. Jag tog så yxan och kudden och gick tillbaka till köket. Yxan vet jag inte varför. Jag slängde den på bänken. Kudden var säkert en halvmeter bred och tung som en blöt höbal.

Jag lade den över ansiktet och var noga med att den inte skulle hänga ner på golvet och suga åt sig av blodet. Det var inte mycket blod i ansiktet. Bara några stänk som redan torkat. Som inte skulle förstöra det fina tyget.

Invid presenningen på bordet i finrummet låg klistertuben min. Jag stoppade ner den i kavajen och gick därifrån.

Att jag skulle hitta det i den här röran tyckte jag var alltför otroligt. Ingen skulle komma men jag

visste jag kunde inte stanna länge till innan Alma skulle börja undra.

Jag låste efter mig när jag gick. Vet inte varför. Så här i efterhand var det dumt. Han brukade inte låsa om sig när han var hemma. Kanske ville jag försäkra mig om att ingen skulle upptäcka det förän i morgon. Eller var det av gammal vana. Alma har alltid varit noga med att jag ska låsa om natten.

Jag hade redan gått upp och förbi uthusen när det slog mig. Jag gick tillbaka. Jag vågade mig inte ner till huset igen om Gustafsson, den lilla sladdertasken, eller hans kärring stod i fönstret och såg. Stannade vid uthusen och öppnade dörren till dasset och slängde ner nyckeln i latrinen.

Alma ropade efter mig när jag kom in. Jag svarade inte. Jag lade tillbaka klistertuben i sin låda, hängde av mig kavajen och gick upp. Tv-programmet hade redan börjat.

Jag minns en vinter när pojken var liten. Åtta eller tio år kanske. Nere på hamnplan intill ladan hade kommunen spolat is och omkring låg höga snövallar. Pojken och hans kompisar var där varenda dag. Direkt efter skolan gick han hem och åt smörgås och drack en kopp choklad. Sedan på med skridskorna och hjälmen. Bandy var stor i stan med A-laget som alla småpojknas idoler.

Pojken var inte pjåkig. Ibland stod han ensam kvar och tränade skott långt efter att de andra gått hem. Kommunens pengar hade tydligen inte räckt till målburar så jag och Stig-Erik snickrade ihop egna mål av ledningsstolpar vi tog från hamnupp-laget där dom låg i väntan på transport till kusten. Runt dessa ställningar spände vi för gammalt fisknät men det höll inte för bandybollarna och hängde efter en tid trasigt och rivet. Många bollar

for genom nätet och gömdes i den bakomliggande snövallen. Jag köpte nya bollar som försvann in i den vita vallen, en efter en.

När blidvädret kom lyste orangea små prickar i allt det vita. Som borttappade apelsiner. Pojken var nere på morgonen innan skolan och plockade. Dagen efter när snön sjunkit än mer lös inga orangea bollar. Inte dagen därpå heller.

Jag visste att många fler måste gömmas i snön och förstod att någon annan måste varit ute tidigare på morgonen och plockat. Sade jag därför åt pojken att gå upp än tidigare om han ville få fatt i fler bollar.

Med bandyklubba i hand för att peta fram bollarna gick han ut vid sextiden på lördagsmorgonen. Jag stod i fönstret på övervåningen när han pulsade genom snön över gården och ner förbi Yngves.

Lyktorna på hamnplan lös och spred ett dunkelt sken i morgondiset. Från min fönsterplats såg jag en mörk gestalt röra sig utmed vallarna med en gul hink i sin hand.

Jag såg pojken med sin röda mössa gå fram och ställa sig intill den mörka gestalten. Jag kunde inte se vem det var, inte på det hållet. Jag såg mannen rycka till sig pojkens klubba och pojken backa ett par steg innan han stod helt stilla.

Mannen lyfte klubban och sekunden efter föll den tungt mot pojkens arm. Han föll till marken men kom snabbt upp och började springa över

isen. Mannen följde efter några steg. Stannade så och fäktade med klubban i luften. Där han stod nu såg jag i skenet från lyktorna vegamössan och den gulsvartrandiga halsduken virad runt halsen upp över haka och mun.

Vi talade aldrig om det. Jag kunde inte med att säga något fastän jag ville. Jag vågade inte. Och för att jag visste vad som skulle hända om jag förde det på tal. Så jag höll tyst.

Alma var på mig om att jag hade att säga ifrån och att jag åtminstone skulle sluta med att gå dit. Efter en tid glömde hon och blev tyst igen. Allt var som vanligt.

En dag när jag var med Yngve in i det gamla köket för att leta fram delar till en tändkulemotor han höll på och renoverade såg jag en kartong full med bandybullar. Intill kartongen stod en bandyklubba lutad mot väggen.

Igår var Petrus här inne. Vi delade på kvartingen som pojken haft med sig och blev väl lite nostalgiska. Petrus kom att börja tala om livet och hur allting egentligen ligger till. Vem man är och hur livets gång är. Så sa han att ens tillvaro lever och upprätthålls genom det förflutna. Som om det vore något att tala om. Intet nytt under jorden.

Det är väl självklart. Men det är inte det förflutna i sig och inte heller de viktigaste händelserna och människorna som fogas samman till den gista ram vari du lever ditt liv.

Inte studenten, första lägringen, födslarna och dödslarna, och skilsmässan som brukar vara det människor tror sig minnas och tror sig formade av. Nej, däri ligger misstaget.

Jag nickade till, var det av leda eller fylla, men han fortsatte oförtrutet.

Alltså, klart dom spelar roll, men det som ger form och stadga till ett människoliv är de flyktiga, obeständiga, men återkommande företeelserna som du aldrig tänker på. Alla de händelser, ting och människor som rör sig i din periferi är du, fastän du inte ägnar tid och tanke åt dom. Eller kanske just därför.

Det är när dessa ytterligheter och periferiteter försvinner som du förlorar dig, blir ensam och otrygg, misströstar om vem du är. Det är då som det förflutna och det varande inte längre ger viss-het och tröst, som du förutsättningslöst måste gå framåt och lämna allting därhän. Vilken väg du väljer kan kvitta men du kan inte längre stanna kvar. Allt som betytt något blir meningslöst för att det förlorat sitt sammanhang och utan sammanhang är allting meningslöst och fattigt.

En guldring utan inskription eller hågkomst är lika tom som sitt centrum. Gatan du går fram varje dag förlorar sin charm, de spruckna plattorna sin värme, husväggarnas fläckar sin färg, när den gamle mannen med sin bruna väska, sin grå täckjacka och sin plastpåse med brödbitar till fåglarna inte längre möter dig.

Jag slumrade väl till av spriten och som långt ifrån hörde jag Petrus mässande fyllesnack. In vodka veritas.

När den gamle mannen blir gammal och bunden till sitt rum eller dör, dör din gata och din dag. Det är vardagen, det vi ser varje dag som vi åtrår eller åtminstone förväntar av dagen.

Åldrandets oåterkallelighet slår dig först då. Och du ser dig själv. Vissa människor åldras inte i andras ögon. Endast de främmande och utanför ser processen och förändringen.

Som du tappat ett paket med minnen, dofter, smaker och bilder, står du med tomma händer berövad din dag och ditt förgångna jag. Som ett paket smör som smält i dina händer och endast lämnat kvar en fet, klibbig hinna på huden du bara med möda kan två.

När jag vaknade var kvartingen tom och Petrus hade antagligen rullat in till sig. Tänkte jag så på de fragment som jag mindes av hans svada men fick inte någon ordning på tankarna. Kanske har någon stackare förlorat sin vardag för att jag sitter här nu och inte längre på bänkarna på torget. Att gubbarna på bänken är en man kort. Livet och döden har spelat vidare och livet förlorat en pjäs. Men min vardag och mitt förgångna då? Jag lever fortfarande men vilka hållpunkter har jag förlorat? Det kan inte vara samma saker som de som saknar mig förlorat. Allt tycks vara för något annat och aldrig för sig själv.

Inte är jag mycket för socialismen och förutom rösträtten vet jag inte vad gott som kommit från socialdemokratin. Folk fick politiken och samhället på huvudet en tid där. Och förresten var det högern som gav oss rösträtt. Oss vanligt folk. Lindman. Kvinnornas skulle ha kommit sen i alla fall.

Men en sak har socialismen rätt i. Man måste göra revolution. Åtminstone en gång per år måste man revoltera. En personlig revolution. Sen kan allt få återgå till det vanliga. En gång per år. Så ser jag det. Så måste det vara.

Alma kallade mig tokig när jag kom in på det där. Och kanske hade hon rätt. Jag har då aldrig vågat mig på att revoltera nykter. Det är inte mycket bevänt med modet om man säger så.

En solig och varm sommardag, jag vet inte vilket år, gick jag över till Gustafsson. Praktige och

ordentlige lille Gustafsson. Tog med mig en stor plastbunke och började plocka av deras hallonbuskar.

Frun hans i fönstret och sen kom han springande. Skrikande med sin ynkliga gälla röst.

Jag stod kvar. Plockade hans hallon. När han gav mig en knuff i ryggen och fortsatte med sitt allt gällare skrikande vände jag mig om.

Håll käften Gustafsson. Dig ska jag ta hand om en mörk kväll. Vänta du bara. Och ge fan i å knuffas när jag plockar hallonen.

Jag var inte arg och höjde inte ens rösten men han liksom dröp av, ordlös. Frun hans stod kvar i fönstret. Jag skulle till att ropa om det vankades kaffe manne, men hejdade mig. Det hade varit att blotta mina nakna fötter för långt. När bunken var full gick jag tillbaka till mitt.

Den där gången i båthuset fick jag bara mitt kaffe och när jag tog fram för att blanda till en kask, mulnade han och sa irriterat att dricka det fick jag göra någon annanstans.

Redan när han hade vänt sig om med skiftnyckeln i hand, hade jag kastat en hastig blick på den. Tillräckligt lång för att tänka att den såg allt för stor ut för att vara en skiftnyckel, att den egentligen inte var gjord för att dra åt muttrar och bultar. Sen tänkte jag inte längre.

Men den där kvällen i stugan var det som om jag redan när jag kom in fick insikt om vad dess funktion var, vad den var till för och vad den hade för mål. Yngve märkte att jag såg långt efter verktyget men tog min uppmärksamhet för förvåning. En förvåning han hade att stilla.

Noaksson lånade cykelkärnan av mig i morse och när han kom tillbaka med den, var det glapp där kroken går in. Han kan väl inte ha satt i den rätt. Jag hade att dra åt den igen, så jag fick gå ner till båthuset och hämta skiftnyckeln. Men nu sitter den där igen, sa han nöjt som om han nu stillat min förvåning.

Det slog mig att båda gångerna jag sett skiftnyckeln, hade Yngve sagt näst intill samma sak. Nu sitter den där igen. Skiftnyckeln var verktyget som fick saker på plats och som ställde allting till rätta. Trots sin otymplighet och sin avvikande uppsyn var det ett verktyg som utförde vad det hade att göra, även om den bara kom till användning ytterst sällan. Kanske den bara använts två gånger. Den där gången i båthuset och den där onsdagen i november. Trots det var den redan rostig och nyckelsidorna skrapade och slagna.

Jaha, sa jag förstrött. Kör han hem ved?

Yngve muttrade något ohörbart och fortsatte skramla med grytan på spisen. Potatisen däri hade små groddar. Jag satte mig på tidningsbunten vid sidan om dörren. Nej, det gjorde jag inte. Det har jag inte tänkt på förut. Tidningsbunten var inte där. Jag kom mig aldrig för att fråga om högen, utan tog för givet att Yngve eldat upp den.

Han gjorde så ibland. Hivade in ett par rejäla buntar med tidningar i spisen när värmen redan var hög nog. Inte gav det mycket värme. På

gården och hos grannarna yrde sotiga flagor omkring. Vissa kunde man ännu läsa.

Nåja, det var åtminstone bättre än den vintern när Ahlmarkscisternen i djuphamnen sprang läck och Yngve var där och skopade upp råoljan i gula plasthinkar. Flera dagar låg han i ekan invid strandkanten med sin skopa.

Sen öste han oljan rakt in i spisen. Jag minns fortfarande lukten i kvarteret. Unga fru Gustafsson vart gramse förstås. När vinden låg på från väster la sig oljeröken som en skimrande fernissa på fönstren. Det var rentav som om man andades olja den vintern.

Ja, det var säkert som så att han valt tidningsbunten som värmekälla den kvällen. Jag minns att jag tänkte att i morgon är det inte bara en granne som kommer att klaga över sotet på gårdarna.